

S Z E L L Ő

HELYI ÉRTÉKVÉDELMI KATASZTER

SZELLŐ

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

HELYI ÉRTÉKVÉDELMI KATASZTER

3.számú melléklet a 10/2005 (X.20.)sz. rendelethez

Készítette a
PÉCSÉPTERV STÚDIÓ
2005-ben

Vezető tervező: Csaba Gyula TT-1-02-0034

Építészet: Csaba Gyula
Béres Gábor
Farkas László

Régészet: Kovaliczky Gergely

Örökségvédelmi hatástanulmány

Az örökségvédelmi hatástanulmány jelen formájában képes az önkormányzati és a lakossági szemlélet értékcentrikusságát a régészeti emlékekkel, műemlékekkel és a helyi építészeti értékekkel kapcsolatban erősíteni. A tényekkel alátámasztott vizsgálati anyag hosszabb távon képes pozitív irányban befolyásolni a döntéshozók munkáját, gazdagítja a tervezési folyamatban résztvevők ismereteit.

Az elkészített örökségvédelmi hatástanulmány és szabályozási előírások biztosítják, hogy a kulturális örökség a változtatások után is fennmaradjon. Ennek érdekében a műemléki környezetet a lehető legnagyobb érzékenységgel alakítottuk ki, a helyi értékvédelmi terület határait úgy állapítottuk meg, hogy azon belül a település legértékesebb, hagyományos építési kultúrát őrző épületállománya legyen megtalálható.

A tervezési folyamat során ügyeltünk arra, hogy a kulturális örökség jóvátehetetlen kárt ne szenvedjen, a velük kapcsolatos építési tevékenységekre külön szabályrendszert állítottunk fel. A műszaki ügyintézők számára az egyes épületekkel, építményekkel kapcsolatosan egyértelmű útmutatást adtunk a felújítások engedélyezhető módjához.

A tervek legfontosabb eredménye, hogy a helyi civil szervezetekkel egyeztetett, azok támogatását élvező értékkataszter született, amely nemcsak a megőrzésre, hanem a fellelhető értékeknek a továbbélésére is lehetőséget ad. Ezt azzal éri el, hogy az új építésekhez, felújításokhoz segédletként használható kataszter használható fogódzót jelent a tervezők számára.

A településrendezési terv biztosítja, hogy a védelem alá helyezett építészeti értékek továbbélése, megnyilvánulásuk egysége,

hitelessége, esztétikai minősége kárt ne szenvedjen.

A település vezetősége felismerte a kulturális örökségben rejlő fejlesztőerőt, fejlesztési koncepciójában meg is fogalmazta az azokkal összefüggésben álló céljait és programjait, a településrendezési terv szabályozási előírásaiban az értékmegőrzés - ésszerűség határain belül - prioritást kapott.

A településrendezési tervekben a beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek területfelhasználási kategóriáira vonatkozó részletes szabályokat úgy alakítottuk ki, hogy azok a település hagyományos szerkezetét, telekstruktúráját, a kialakult beépítési módokat, a természeti és táji hatásokat a lehető legteljesebb mértékben figyelembe vegyék.

RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG

Szellő község régészeti-örökségvédelmi hatástanulmánya

A település földrajzi, történeti környezete

Szellő a Karasica és a Pécsvárad-Szellői vízfolyás völgyében fekvő település. Területe a vízfolyások két oldalán, tengerszint felett 200 méteres magasságig emelkedő dombokon helyezkedik el, míg maga a falu a vízfolyások között fekszik. A település legmélyebb pontja 130 méteres magasságban található, így a relatív szintkülönbség a 200 méteres legmagasabb dombtetőhöz képest mintegy 70 méter. A terület a vízfolyás és a domboldalak, lapos magaslatok miatt megtelepedésre alkalmas, ennek köszönhető, hogy az őskortól kezdve ismerünk itt település-nyomokat.

A római korban is sűrűn lakott környék valószínűleg Sopianae territoriumához tartozott, majd a népvándorlás- és kora-középkorban avar szállásterület lett. Az Árpád-korban -az 1291-ben keletkezett első ismert írásos forrás szerint- a falu a pécsváradi apátság birtoka, borkereskedő-állomás. A település a török hódoltság alatt folyamatosan lakott. A környék történeti korokban létrejött sűrű településhálózatára bizonyíték a nagyszámú ismert lelőhely a szomszédos Erzsébet és Kékesd területéről.

A település régészeti öröksége

A regisztrált régészeti lelőhelyek és régészeti érdekű területek elsősorban Dombay János 2. világháború előtti feltárásai, lakossági bejelentések és a szájhagyomány által kerültek napvilágra. Módszeres régészeti topográfiai kutatás, korszerű eszközökkel végzett megelőző-feltárás vagy tervásatás Szellőn sajnos nem zajlott. Ennek következtében a régészeti területek pontos helye és kiterjedése nem állapítható meg. A felsorolt lelőhelyeken, és régészeti érdekű területeken kívül még számos más, eddig ismeretlen lelőhelyet is rejthet a föld.

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek:

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek területén minden az eddigi használatától eltérő hasznosításhoz, építkezéshez, földmunkához a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) szakhatósági hozzájárulása szükséges. Ezzel összefüggésben nyilvántartott régészeti lelőhelyek területén a KÖH szakhatósági engedélyének megadását szükség szerint, illetve a tervezett tevékenységtől függően különböző régészeti tevékenységek elvégzéséhez kötheti (régészeti hatástanulmány elkészítése, a tervezési terület régészeti terepbejárása, a tervezett tevékenység csak régészeti szakfelüggyel kivitelezhető, próbafeltárás, a kivitelezést megelőzően le kell folytatni a teljes megelőző feltárást).

A régészeti szakfeladatok elvégzésére az illetékes múzeummal, a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságával kell szerződést kötni a 18/2001. (X.18.) NKÖM rendelet rendelkezéseit figyelembe véve. A szerződést a hivatal a múzeum által benyújtandó ásatási engedélykérelemmel együtt határozatban hagyja jóvá.

Az engedélyezés feltételeként az illetékes Megyei Múzeummal elvégzett régészeti tevékenység költsége a beruházót, illetve azt a személyt terheli akinek érdeke volt a

régészeti lelőhely megbolygatása, illetve akinek érdekében a feltárás szükségessé vált(Kötv. 19. § (3), 22-23. §).

A szakhatósági állásfoglalás kikötései között az is szerepel, hogy a munka megkezdéséről, azt 8 munkanappal megelőzően, írásban értesíteni kell a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságát és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalt.

1. **Vöő-malom:** A területen Dombay János 1940-ben 72 síros avar-kori temetőt tárt fel. KÖH azonosító: 24525. A lelőhely mértani középpontja: EOv x: 82170 Y: 604400. Kiterjedése ismeretlen. Érintett helyrajzi számok: 026/1. Dokumentáció: JPM Rég. Ad. 1586/83 és 1587/83. A terület általános hasznosítású mezőgazdasági terület.
2. **Iskola:** Az iskola udvarán kora-újkori temető csontvázas sírjai kerültek elő, melyeket egy 1536-os és egy 1792-es érme keltez. KÖH azonosító: 24523. A lelőhely mértani középpontja: EOv x: 81220 y: 604660. Kiterjedése ismeretlen. Dokumentáció: JPM Rég. Ad. 1584/83. A terület falusias lakóterület.
3. **Temető:** Óskori telepnyomok, és szörvány kerámia jelentkezik a területen. KÖH azonosító: 24524. A lelőhely mértani középpontja: EOv x: 82000 y: 604750. Kiterjedése ismeretlen. Érintett helyrajzi számok: 030 és 033/2. Dokumentáció: JPM Rég. Ad. 1584/83 és 1587/83. A terület általános hasznosítású mezőgazdasági terület.
4. **Azonosítatlan régészeti lelőhelyek:** Több olyan lelőhely is ismert a község területéről, melyek földrajzi azonosítása nem sikerült. Ezek a következők: Római kori fegyverek (pilum és lándzsavég, illetve I. Valentinianus érme (JPM Rég. Ad. 1584/83 és 1585/83). Kusitye-dűlő: Maximianus középbronza és Constantinus Magnus kisbronza (JPM Rég. Ad. 1584/83).

Régészeti érdekű területek:

Azok a területek, ahol a rendezési terv szerint a későbbiek folyamán intenzívebb talajbolygatás várható, a pontosan nem lokalizálható nyilvántartott régészeti lelőhelyek, illetve azok a területek, ahol a történeti adatok vagy a földrajzi elhelyezkedés vagy elnevezés régészeti lelőhely meglétét feltételezik.

A régészeti érdekű területeken történő bármilyen talajbolygatással járó beruházás esetén már a tervezési fázisban javasolt a KÖH bevonása, illetve a szakvéleményének a kikérése. Ezekben az esetekben a Hivatal kérheti ezeken a területeken különböző régészeti tevékenységek elvégzését (a kivitelezést megelőzően régészeti terepbejárás, a kivitelezés humuszolás közbeni régészeti szakfelügyelet). Régészeti leletek, illetve objektumok előkerülés esetén le kell folytatni a megelőző régészeti feltárást. Ha az előkerült régészeti lelőhely kivételes tudományos jelentőségű, a tervezett beruházást máshol kell megvalósítani.

1. **Nadrági-mező:** Valószínűleg az elpusztult Nógrád falu maradványai találhatók itt. Jelenleg mezőgazdasági művelés alatt álló terület. Érintett helyrajzi számok: 049/7. Irodalom: Baranya megye földrajzi nevei II 259. A terület általános hasznosítású mezőgazdasági terület.

Örökségvédelmi hatásvizsgálat

Kiemelten vagy fokozottan védett lelőhely a település területén nem található, de a kulturális örökségvédelemről szóló 2001. évi LXIV törvény 11§ alapján minden ismert és jelenleg ismeretlen régészeti lelőhely védettséget élvez.

Régészeti lelőhelyekre vonatkozóan a 2001. évi LXIV. tv. és a kapcsolódó rendeletek előírásai betartandók.

1. A védetté nyilvánított lelőhelyen végzendő 30 cm mélységet meghaladó földmunkával járó, illetőleg a terület jellegét veszélyeztető, befolyásoló változtatáshoz (kerítésásás, faültetés, szőlőtelepítés, stb.), munkálatokhoz a Hivatal engedélye kell, tehát hatóságként jár el. Amennyiben a 30 cm mélységet meghaladó földmunkával járó tevékenység, illetve változtatási szándék (pl.művelési ág változtatás) más hatóság engedélyéhez kötött (közműfektetés, építkezés, stb.), a Hivatal szakhatóságként jár el.
2. A nyilvántartott régészeti lelőhelyek területén minden az eddigi használattól eltérő hasznosításhoz, építkezéshez, földmunkához a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) szakhatósági hozzájárulása szükséges.
3. Régészeti érdekű területet érintő tervezés esetén javasolt kikérni a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal véleményét.
4. Amennyiben a település közigazgatási területén bárhol – a nyilvántartott régészeti lelőhelyeken és a régészeti érdekű területeken kívül – építkezés vagy művelés kapcsán régészeti leletek vagy régészeti objektumok előkerülése esetén a munkákat fel kell függeszteni, és értesíteni kell a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságát és a KÖH-t.

A régészeti lelőhelyek közül csak a temetőt (KÖH azon.: 24524) érinti változtatási szándék: nyugati oldalán, a 30 hrsz terület korlátozott hasznosítású mezőgazdasági területté válik. A többi lelőhelyen és a régészeti érdekű területen örökségvédelmi intézkedésre várhatóan nincs szükség.

Pécs, 2005 május 5.

Kovaliczky Gergely
régész-muzeológus

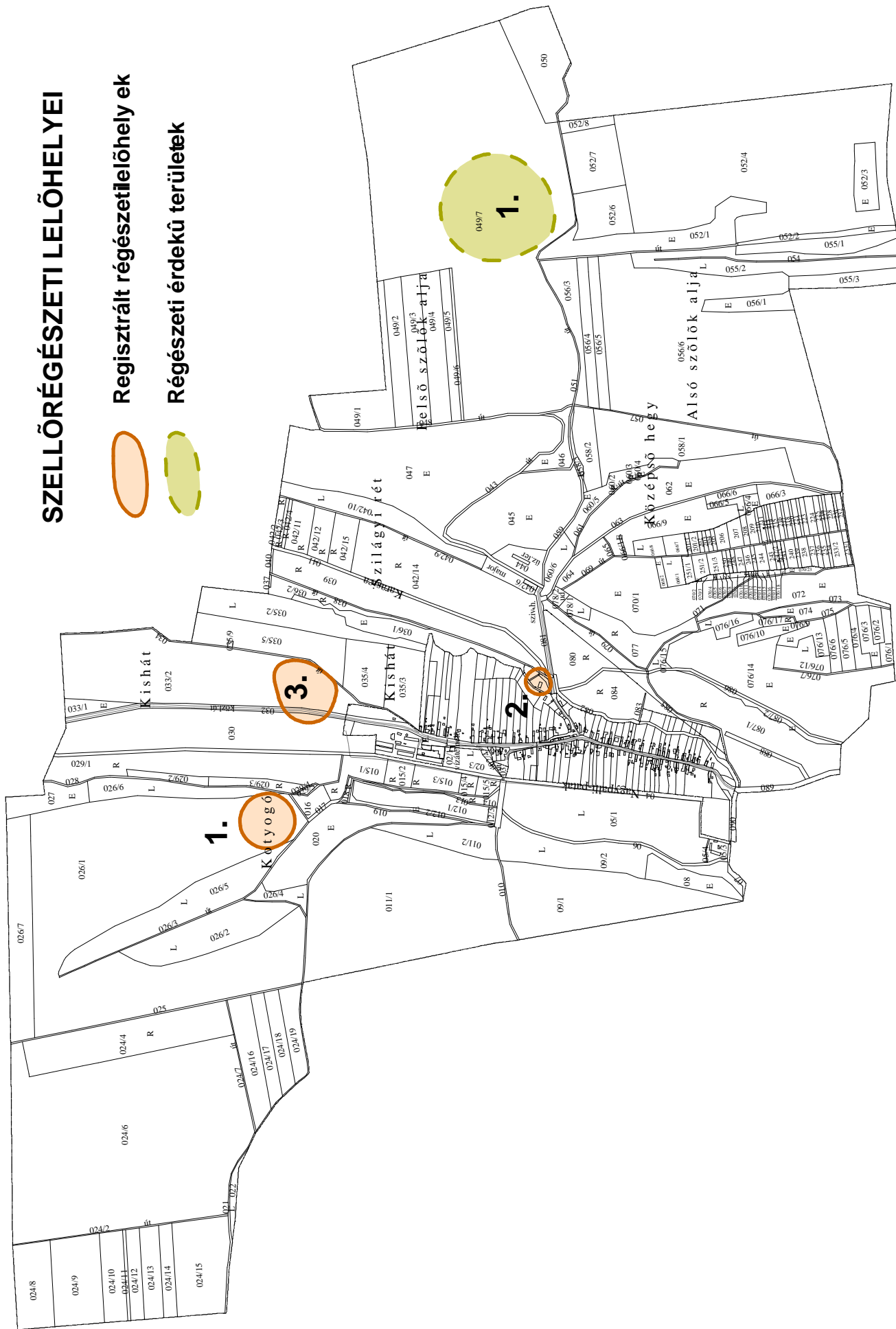
SZELLŐRÉGÉSZETI LELŐHELYEI

Regisztrált régészeti lelőhelyek

Régészeti érdekű területek

ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG

A település története

Szellőt mint a pécs-pécsváradai borkereskedés útvonalának egyik állomását jegyezték. A falu még a török időköt is átvészelt és folyamatosan lakott hely volt. Feltételezések szerint a falu a nevét már az Árpád-korban megkaphatta, akár a szláv falu (szelo) formából levezetve is.

A telkek beépítésének változása

A hagyományos hosszházas elrendezésű falusi lakóház típus az egész településen megtalálható. Az egytraktusos lakóházat egy következő fejlődési fokozatban az utcafronton L alakban bővítették. Szellő jellegzetesen egyutcás település-szerkezete már az első katonai felmérési térképen is jól kivehető.

Az értékvédelem fajtái

Az építészeti értékvédelem vonatkozhat területre és építményre, a védelem foka lehet országos (műemlék) és helyi védelem, aminek van H1 és H2 fokozata.

A H1 fokozatra javasolt épületeket tömegükben és tetőformájukban kell megtartani, érintetlenül hagyva a homlokzati nyílásrendet és a nyílászárók részszétválasztását, megőrizve a homlokzati tagozatokat.

A H2 fokozatú védelem az épület valamely részértékére terjed ki. Az épületek felújítása, bővítése esetén ezeket az értékeket meg kell őrizni.

A védett épületek belső korszerűsítését, átalakítását a védettség nem akadályozza, sőt a védelem érdekében elő kell segíteni az épületek mai igényeknek megfelelő használatát. A belső átalakításokat az eredeti belső értékek elvárható tiszteletben tartásával kell megoldani.

A védett épületet úgy lehet bővíteni, hogy az eredeti épület tömegformája, homlokzati kialakítása, utcaképi szerepe ne változzon, illetve gondosan mérlegelt kompromisszum árán a legkisebb kárt szenvedje és a tervezett bővítés a régi épület formálásával, szerkezetével, anyaghasználatával összhangban legyen.

Az épület bontására csak műszaki és erkölcsi avultság beálltával kerülhet sor, a védettség

megszüntetését követően. Az új épülettel legalább a tömegét meg kell őrizni.

A település értékvédelmi katasztere

A területen a kő harangtorony és a mellette elhelyezkedő kereszt áll országos védelem alatt.

Összesen 6 építményt emelünk H1 fokozatú védelemre és 9-et H2 fokozatra.

Az örökségvédelmi hatástanulmány összegzése

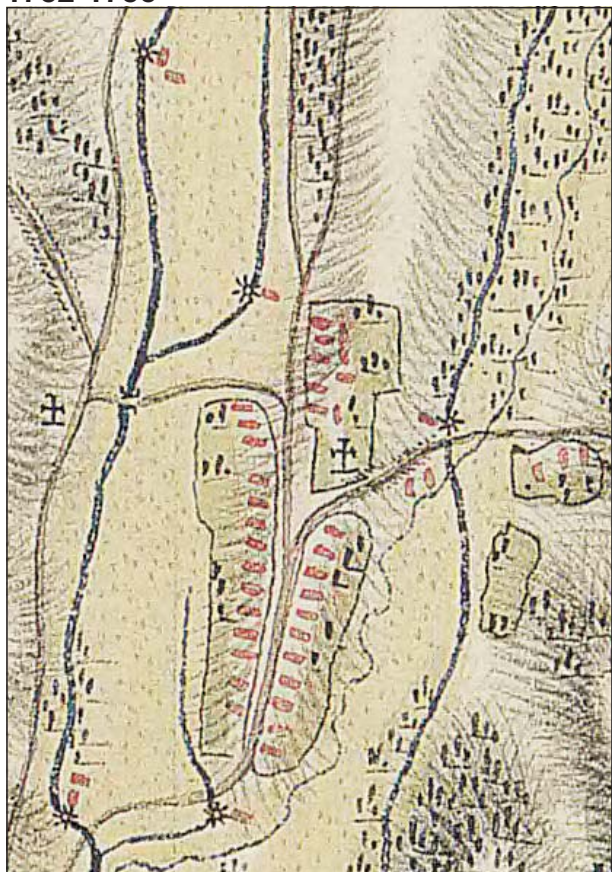
A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény rendelkezéseinek megfelelően az örökségvédelmi hatástanulmány műemlékvédelmi szempontból a következő lényegi megállapításokat teszi a készülő településrendezési tervhez:

Műemlékvédelmi szempontból a tanulmány összegyűjtötte a területen található országos védelem alatt álló objektumokat, valamint a helyi sajátosságokat magukon viselő építészeti, kultúrtörténeti emlékeket. A Kulturális Örökségvédelmi Hivataltól megkapott adatszolgáltatás, a helyszíni terepbejárás, valamint a helybeliekkel való egyeztetések során kiválasztott épületek, építmények dokumentálásra kerültek. A rendszerezés kettő fokozatú, amely során a helyi védettség H1 vagy H2 kategóriájú lehet.

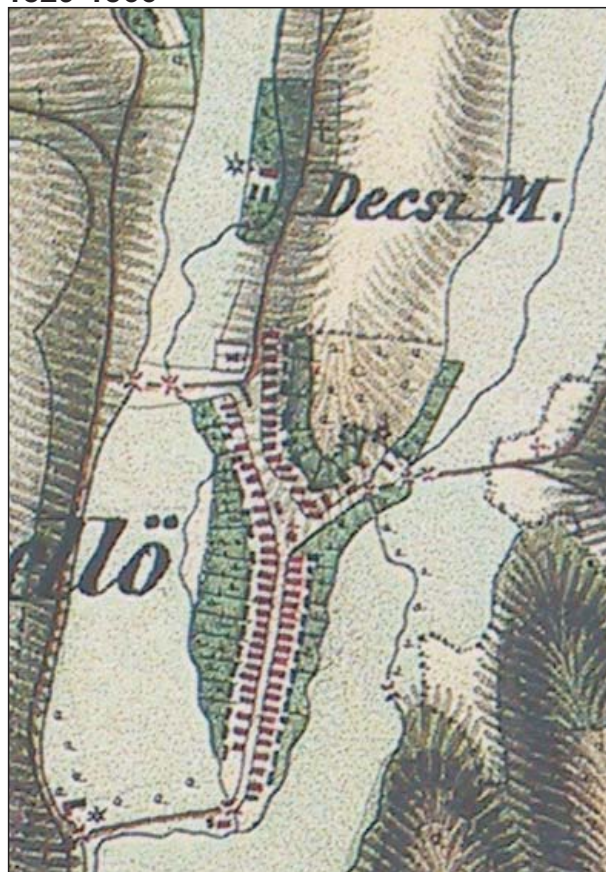
A helyi védelem alá helyezett objektumok meg kell jelenjenek a települések rendezési terveiben is, mint különös figyelmet érdemlő létesítmények. A velük kapcsolatos építési tevékenységek engedélyezése során a Helyi Építési Szabályzat mellékleteként kiadott építészeti értékvizsgálatban leírt követelményeket teljesíteni kell.

A helyi közösség múltjának, identitásának fontos elemei az épített környezet elemei, amelyek megóvásuk esetén esztétikus lakókörnyezetet eredményeznek.

1782-1785

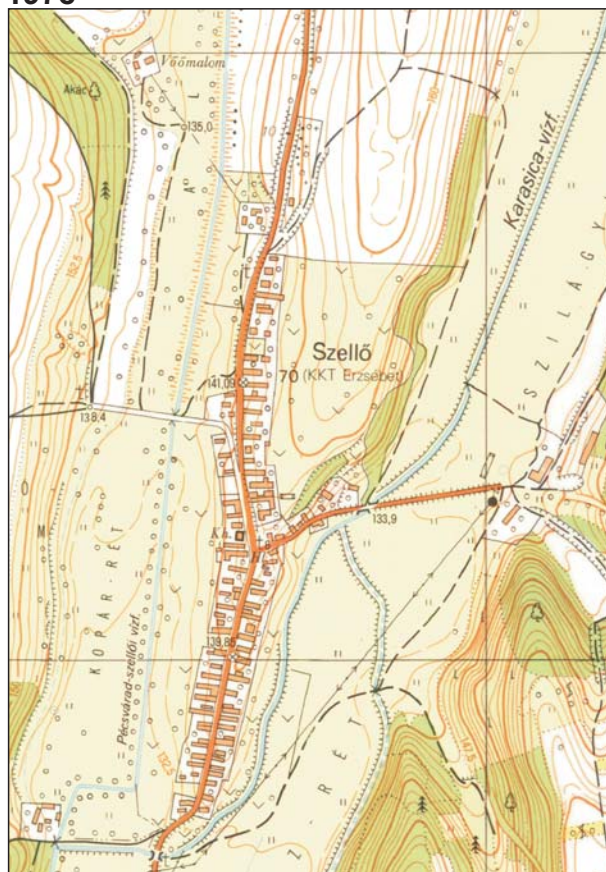
1829-1866

1872-1884

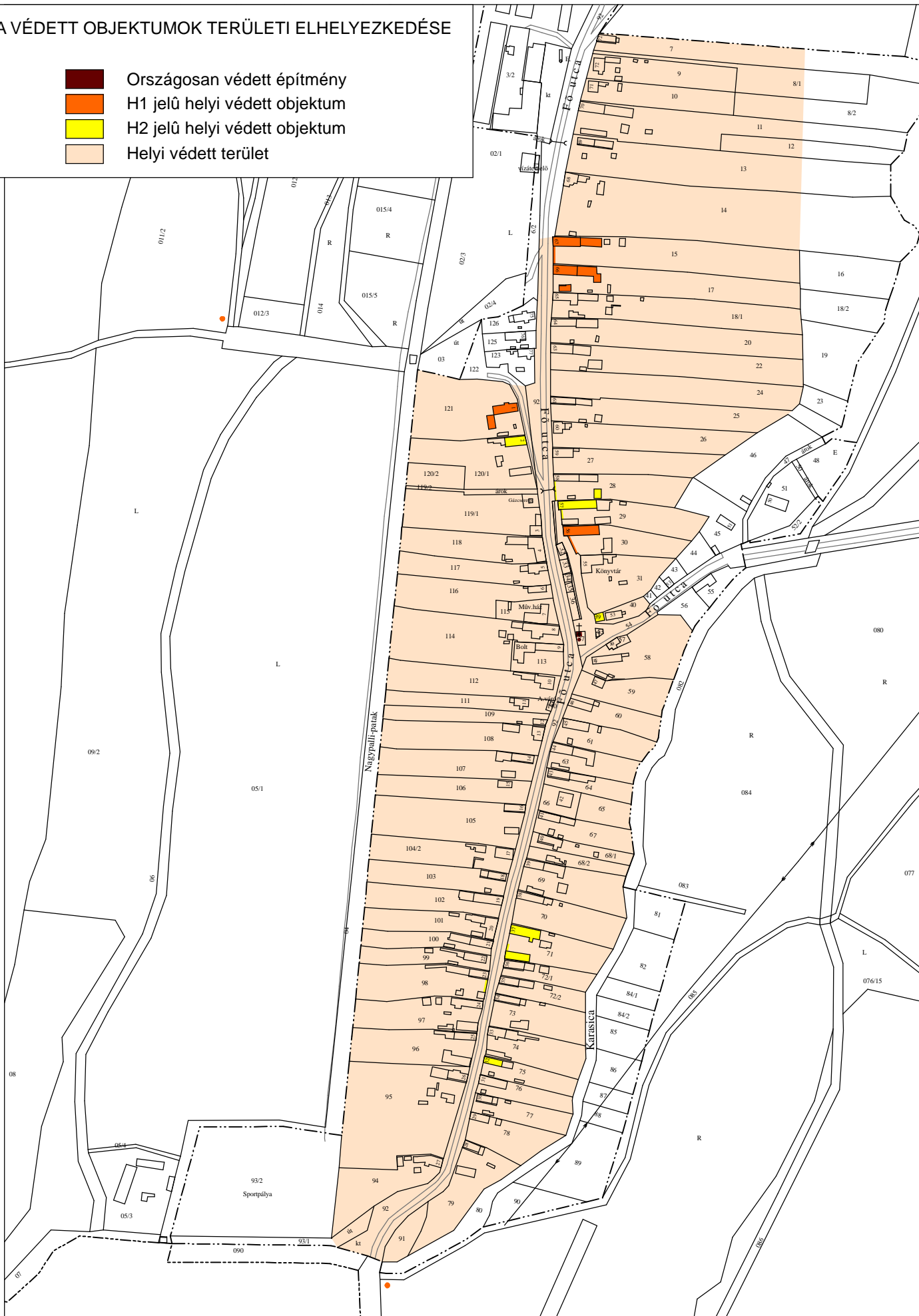
1978

A VÉDETT OBJEKTUMOK TERÜLETI ELHELYEZKEDÉSE

- Országosan védett építmény
- H1 jelű helyi védett objektum
- H2 jelű helyi védett objektum
- Helyi védett terület

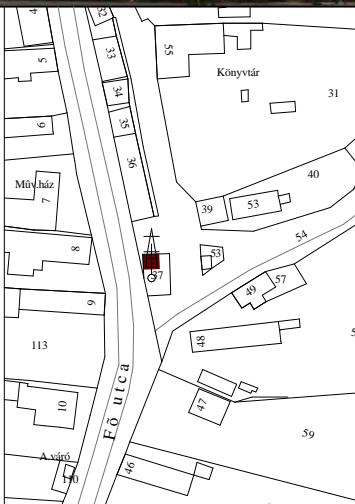

Leírás

A település központjában álló kő harangtorony az utcakép meghatározó eleme. Az épület dörzsölt vakolatát a sarkokon és a nyílások körül fűtő fehér, simított vakolat téri meg. Zsalugáteres ablakai íves záródásúak. A mellette álló kökeresztrel együtt értékes építészeti alkotás.

Korrektív javaslat

Fő utca

Helyrajzi szám

37

- harangtorony -

Védelem foka

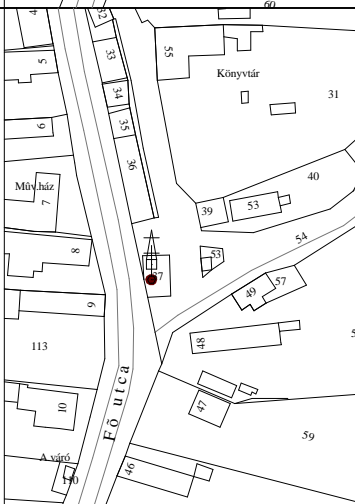
M III

Leírás

A csonka kereszt homokkőből készült, melynek időtállósága csekély. A posztamensre helyezett alkotás torzóként is meghatározó utcaképi elem.

Korrektív javaslat

Fő utca

Helyrajzi szám

37

- kereszt -

Védelem foka

M

Leírás

A településen átmenő főút szintje alatt elhelyezkedő lakóépület tornácát faoszlopok gyámolítják. Az épület eredeti utcai homlokzatát átalakították, hármásablakot építettek be. A pala fedés előtt feltételezhetően cserépfedés volt a házon. A pajtaépület keresztcsűrös formában helyezkedik el a telken. Szegmensíves nyílásai felett előreugratott téglaboltív látható.

Védett építészeti elemek

A lakóépület és a melléképület keresztmetszeti tömege, a lakóépület tornáca védett.

Korrektív javaslat

A lakóépület eredeti utcai homlokzatát régi fényképek vagy analógiák alapján helyre kell állítani.

Fő utca 1.

Helyrajzi szám

121

- lakóépület -

Védelem foka

H1

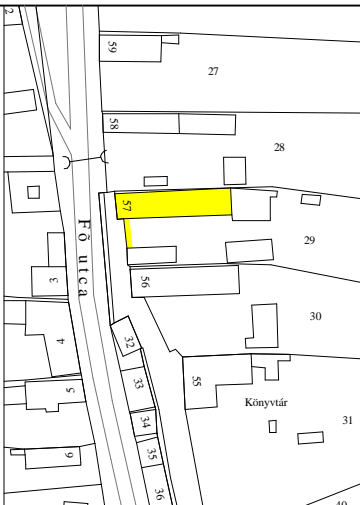

<p>Leírás Az utcára merőleges gerincű nyeregtetővel fedett lakóépület őrzi eredeti nyílásrendjét. A falazott oszlopokkal alátámasztott tornác az utca felől felülvilágító ajtóban végződik. Az épület homlokzatdíszzeit leszedték, a falakat újravakolták.</p> <p>Védett építészeti elemek Az épület keresztmetszeti tömege, utcai homlokzatának nyílásrendje védett.</p> <p>Korrekciós javaslat Az épület eredeti homlokzatdíszzeit régi fényképek vagy analógiák alapján helyre kell állítani.</p>		<p>Fő utca 2.</p>	<p>Helyrajzi szám</p>	<p>120/1</p>
		<p>- lakóépület -</p>	<p>Védelem foka</p>	<p>H2</p>
				
<p>Leírás A műves kivitelű kovácsoltvas kis- és nagykaput falazott oszlopok tartják, melyek tetején csúcsos műkö sapka látható.</p> <p>Védett építészeti elemek A kapu, kapuoszlopok védettek.</p> <p>Korrekciós javaslat</p>		<p>Fő utca 23.</p>	<p>Helyrajzi szám</p>	<p>98</p>
		<p>- kapu -</p>	<p>Védelem foka</p>	<p>H2</p>
				
<p>Leírás A nyers-tégla felületű gazdasági épület szegmensíves nyílásai felett előreugratott téglablottív fut. Az épület kismértékű eresztőnyúlással létesült. A tetőt az utca felől csonkakontyolt formában alakították ki.</p> <p>Védett építészeti elemek A gazdasági épület keresztmetszeti tömege, nyers-tégla felületképzése, nyílásrendszere védett.</p> <p>Korrekciós javaslat</p>		<p>Fő utca 28.</p>	<p>Helyrajzi szám</p>	<p>79</p>
		<p>- melléképület -</p>	<p>Védelem foka</p>	<p>H2</p>
				
<p>Leírás A szomszédos telken álló melléképülettől csurgótávolságra épített lakóház utcai homlokzatán az eredeti vakolatdíszek és nyílásrendszer látható. A díszek erős barna színnel való kiemelése eltűzött, a falak fehér alapmeszelése felújításra szorul. A szorosan egymás mellé helyezett épülettömegek a utcának érdekes ritmust kölcsönöznek.</p> <p>Védett építészeti elemek A lakóépület keresztmetszeti tömege, teljes utcai homlokzata védett.</p> <p>Korrekciós javaslat A sötétbarna vakolatdíszeket világosabb árnyalatúra kell átfesteni. A falak fehér meszelését fel kell újítani.</p>		<p>Fő utca 32.</p>	<p>Helyrajzi szám</p>	<p>75</p>
		<p>- lakóépület -</p>	<p>Védelem foka</p>	<p>H2</p>
				

<p>Leírás</p> <p>A hagyományos tömegarányokkal épített lakóház utcai homlokzatán az eredeti ablakokat egy hármablakra cserélték. A korábbi nyílászárók helyére a szemöldökmotívumokból lehet következtetni. A tornácot utólag beüvegezték, a felülvilágítás tornácjátót kicserélték. A melléképület a lakóépülettel átellenes oldalhatáron áll. Falait eredetileg feltételezhetően nyers-tégla felületképzésűre készítették, melyre a nyílások feletti téglaboltozás utal. A kovácsoltvas kerítés értékes utcaképi elem.</p> <p>Védett építészeti elemek</p> <p>A lakóépület és a gazdasági épület keresztmetszeti tömege, a lakóépület teljes utcai homlokzata, a kovácsoltvas kerítés védett.</p> <p>Korrekciós javaslat</p> <p>A lakóépület utcai homlokzatán a nyílásrendet régi fényképek vagy analógiák alapján vissza kell állítani.</p>		Fő utca 37.	Helyrajzi szám	71
		- lakóépület -	Védelem foka	H2
				

<p>Leírás</p> <p>A gazdagon díszített lakóépület utcai homlokzatán a nyers-tégla felületek között futó vakolatmotívumok láthatók. Az oromzaton "Stefán József 1939" felirat olvasható. Az utcai ablakokra utólag redőnyt szereltek. A kovácsoltvas kerítés értékes utcaképi elem.</p> <p>Védett építészeti elemek</p> <p>A lakóépület keresztmetszeti tömege, teljes utcai homlokzata, tornáckialakítása, kovácsoltvas kerítés védett.</p> <p>Korrekciós javaslat</p> <p>Az utcai homlokzat vakolatmintáit világos színnel újra kell festeni, a téglamezőket pedig le kell tisztítani. Az ablakokra a redőnyöket belső szereléssel kell kialakítani. A kovácsoltvas kerítés megfelelő korrózióvédelméről gondoskodni kell.</p>		Fő utca 56.	Helyrajzi szám	30
		- lakóépület -	Védelem foka	H1
				

<p>Leírás</p> <p>A felső szervizútról megközelíthető lakóépület őrzi hagyományos tömegalakítását és nyílásrendszerét. A falazott mellvédés tornácát kör keresztmetszetű fejezetes oszlopok támasztják alá. A tornác az utca felől ablakban végződik. Az épületet dörzsölt vakolattal vakolták be.</p> <p>Védett építészeti elemek</p> <p>A lakóépület keresztmetszeti tömege, utcai homlokzatának nyílásrendje, tornáckialakítása, a kovácsoltvas kerítés védett.</p> <p>Korrektív javaslat</p> <p>Az épületet egységesen simított vakolattal kell bevakolni.</p>		Fő utca 57.	Helyrajzi szám	29
		- lakóépület -	Védelem foka	H2
				

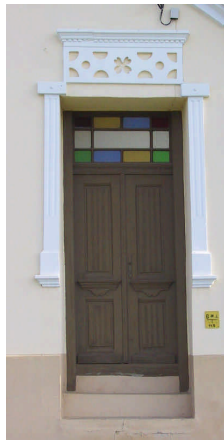
<p>Leírás</p> <p>A hosszanti telken keresztben elhelyezett pinceépület szimmetrikus főhomlokzatán két zsalugáteres ablak és egy kazettás ajtó látható. Az épület vakolatát levették. A kovácsoltvas kerítés műves kidolgozása folytán az utcakép meghatározó eleme.</p> <p>Védett építészeti elemek</p> <p>A pinceépület tömege, nyílásrendje, a kovácsoltvas kerítés védett.</p> <p>Korrektív javaslat</p> <p>A pinceépületet újra kell vakolni, falait pedig fehérre kell meszelní.</p>		Fő utca 58.	Helyrajzi szám	28
		- kerítés, melléképület -	Védelem foka	H2
				

<p>Leírás</p> <p>Az utcára merőleges gerincű nyeregtetővel fedett lakóház utcai homlokzata őrzi a hagyományos nyílásrendjét. Az ablakok körül mives kidolgozású vakolatkeretezés fut. A vízszintes osztópárkány a talpszellemen síkja felett húzódik, ezzel kicsit nyomott arányúvá vált az oromzat. Falazott mellvéddel épített tornácát négyzetes alaprajzú oszlopok gyámoilitják.</p> <p>Védett építészeti elemek</p> <p>Az épület keresztmetszeti tömege, teljes utcai homlokzata, tornáckialakítása védett.</p> <p>Korrektíós javaslat</p>		Fő utca 66.	Helyrajzi szám	17
		- lakóépület -	Védelem foka	H1

<p>Leírás</p> <p>A példaértékűen felújított lakóház utcai homlokzatát két ablak és egy színes felüvilágító ajtó tagolja. Az oromzaton futó osztópárkány mozgalmas vonalvezetésű. Az épület festése jól harmonizál a község hagyományos építészeti szövetével. Tornácát négyzetes alaprajzú falazott pillérek támasztják alá. Zöldre festett kovácsoltvas kerítése értékes utcaképi elem.</p> <p>Védett építészeti elemek</p> <p>Az épület keresztmetszeti tömege, teljes utcai homlokzata, tornáckialakítása, utcai kerítése védett.</p> <p>Korrektíós javaslat</p>		Fő utca 67.	Helyrajzi szám	15
		- lakóépület -	Védelem foka	H1

<p>Leírás</p> <p>A hagyományos tömegarányokkal megépített lakóház utcai homlokzatán a vakolatdíszeket leszedték, de nyílásrendszere még eredeti. Az oromzat osztópárkánya az egykori díszlések közül az egyetlen épen fennmaradt elem. Falazott oszlopos tornácának hátsó részét befalazták.</p> <p>Védett építészeti elemek</p> <p>Az épület keresztmetszeti tömege, utcai homlokzatának nyílásrendszere, osztópárkánya védett.</p> <p>Korrektív javaslat</p> <p>Az épület eredeti vakolatdíszzeit régi fényképek vagy analógiák alapján helyre kell állítani. A parapetkiszellőzőt az utcáról nem látszó módon kell elhelyezni.</p>		Fő utca 59.	Helyrajzi szám	27	
		- lakóépület -	Védelem foka	H2	
<p>Leírás</p> <p>A hagyományos tömeggel létesült pinceépület utcával párhuzamos gerincű nyeregtetővel létesült. A főhomlokzat szimmetrikus elrendezésű: a zsalugáteres ablakok közé két-szárnyú ajtót helyeztek. A falak fehér, a lábazta szürke meszelést kapott. A hullámpala fedés helyett eredetileg cserépfedés lehetett.</p> <p>Védett építészeti elemek</p> <p>A pinceépület tömege, teljes utcai homlokzata védett.</p> <p>Korrektív javaslat</p> <p>A hullámpala fedés helyett hódfarkú cserépfedést kell alkalmazni.</p>		Fő utca	Helyrajzi szám	39	
		- présház -	Védelem foka	H2	
<p>Leírás</p> <p>A rossz állapotban lévő kereszt homokkőből készült. A corpus alatt szent szobor látható. A kereszt posztamensre helyezett alkotás.</p> <p>Védett építészeti elemek</p> <p>A kereszt védett.</p> <p>Korrektív javaslat</p> <p>A kőkereszt felületvédelméről lehetőség szerint gondoskodni kell.</p>		külterület	Helyrajzi szám	011/2	
		- kereszt -	Védelem foka	H1	
<p>Leírás</p> <p>A posztamensre helyezett úti kereszt talapzatán felirat olvasható. Az állítás éve feltételezhetően 1913.</p> <p>Védett építészeti elemek</p> <p>A kereszt védett.</p> <p>Korrektív javaslat</p> <p>A kereszt védett.</p>		külterület	Helyrajzi szám	087/1	
		- kereszt -	Védelem foka	H1	